

Dėl darbuotojų saugumo patirtų išlaidų atskaitymas

Ar ekstremalios situacijos dėl COVID-19 metu įmonės patirtos išlaidos darbuotojams atliktiems testams ir skiepams priskiriamos leidžiamiems atskaitymams?

Įmonės patirtos išlaidos, susijusios su darbuotojams atliekamais Covid-19 testais ir skiepais, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos. Tokiu atveju laikytina, kad darbuotojas asmeninės naudos negavo, todėl GPM įstatymo nuostatos netaikomos.

Kaip mokesčių tikslais traktuojami ekstremalios situacijos dėl COVID-19 metu darbuotojų šeimos nariams atlikti testai ir skiepai?

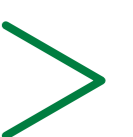
Įmonės patirtos išlaidos, susijusios su darbuotojo šeimos nariui (sutuoktiniui, vaikams) atliekamais Covid-19 testais ir skiepais, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, kaip sąnaudos, patirtos darbuotojo šeimos nario naudai. Tokia darbuotojo šeimos nario (sutuoktinio, vaikų) natūra gauta nauda, vadovaujantis GPM įstatymo 9 str. 7 dalimi, laikoma darbuotojo su darbo santykiais susijusiomis pajamomis.

Įmonė savo iniciatyva, siekdama apsaugoti kolektyvą, užtikrinti veiklos tęstinumą bei išvengti masinio darbuotojų užsikrėtimo, kas savaitę (rečiau arba dažniau) atlieka visiems darbuotojams (turintiems ir neturintiems kontaktą su klientais) Covid-19 testus.

Įmonės patirtos išlaidos, susijusios su darbuotojams atliekamais Covid-19 testais, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos. Tokiu atveju, šios išlaidos nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas ir GPM įstatymo nuostatos netaikomos.

Įmonė, siekdama nustatyti, ar darbuotojas yra persirgęs Covid-19, atlieka serologinius imunoglobulinų G(IgG) ir M(IgM) Covid-19 ligos tyrimus, kurie parodo ar darbuotojas turi Covid-19 antikūnių. Ar šios patirtos išlaidos priskiriamos įmonės leidžiamiems atskaitymams ir ar būtų laikomos darbuotojo pajamomis natūra?

Tokios įmonės patirtos išlaidos priskiriamos leidžiamiems atskaitymams pagal PMĮ 17 str. nuostatas ir yra laikytinos patirtomis išlaidomis, užtikrinančiomis įmonės darbuotojų saugumą valstybės lygio ekstremaliosios situacijos laikotarpiu. Tokiu atveju laikytina, kad darbuotojas asmeninės naudos negavo, todėl GPM įstatymo nuostatos netaikomos.



Įmonė, siunčia darbuotoją į komandiruotę į šalį, kurioje atvykusiems asmenims būtina pateikti įrodymus, kad jų Covid-19 testas yra neigiamas. Ar šios įmonės patirtos testo atlikimo išlaidos priskiriamos įmonės leidžiamiems atskaitymams?

Pateiktu atveju įmonės patirtos išlaidos, susijusios su darbuotojams atliekamais Covid-19 testais, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, kaip sąnaudos susijusios su užsienio komandiruoje ir būtinos vieneto ekonominei veiklai vykdyti. Tokiu atveju, šios išlaidos nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas ir GPM įstatymo nuostatos netaikomos.

Ar gali įmonė patirtas išlaidas, susijusias su dalyvavimu renginiuose (parodos, mokymai, konferencijos ir kt.), komandiruotėmis, priskirti leidžiamiems atskaitymams, jeigu šie renginiai ir komandiruotės atšaukiami dėl paskelbto karantino?

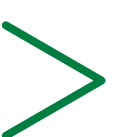
Leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriamos vieneto sąnaudos, patirtos įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones. Todėl visos įmonės išlaidos (patirtos ir negražintos) apsaugant darbuotojus nuo užsikrėtimo rizikos laikotarpiu, kai valstybėje paskelbta valstybės lygio ekstremali situacija dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, gali būti priskirtos įmonės leidžiamiems atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos.

Įmonė atšaukė darbuotojų komandiruotes ir numatomus renginius dar iki karantino paskelbimo Lietuvoje, bet jau dėl susiklosčiusios Covid-19 situacijos pasaulyje. Ar įmonės dėl darbuotojų saugos patirtos išlaidos, susijusios su atšaukta komandiruoje ar kitu renginiu, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams?

Įmonės patirtos ir jai negražintos bilietų įsigijimo bei gyvenamojo ploto nuomos išlaidos, susijusios su neįvykusiomis komandiruotėmis, ar kitais renginiais, atšauktais siekiant apsaugoti darbuotojus nuo užsikrėtimo rizikos laikotarpiu, kai valstybėje paskelbta valstybės lygio ekstremali situacija dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną gali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams.

Įmonės vairuotojai grįžo iš komandiruotės ir 2 savaitių saviizoliacijos laikotarpiu įmonė savo lėšomis juos apgyvendina. Ar apgyvendinimo išlaidos bus leidžiami atskaitymai?

Kai vairuotojams, grįžusiems iš užsienio komandiruotės, dviejų savaitių izoliacija pagal teisės aktus yra privaloma, tai įmonės patirtos išlaidos dviem savaitėms apgyvendinant darbuotojus, gali būti priskirtos įmonės leidžiamiems atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos, jeigu jos pagrįstos juridinę galią turinčiais dokumentais.



Ar taikomos pajamų natūra nuostatos, kai darbdavys nacionalinio karantino metu imasi papildomų apsaugos priemonių reikalingų darbuotojų apsaugojimui nuo COVID-19 grėsmės?

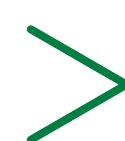
Tuo atveju, kai darbdavys nacionalinio karantino metu, siekdamas užtikrinti efektyvų darbo organizavimą, veiklos tęstinumą ir sklandumą dėl COVID-19 grėsmės, savo darbuotojams apmoka tam tikras paslaugas, įsigyja tam tikras prekes, ar leidžia naudotis įmonės turtu, tokiu būdu apsaugodamas dirbančius darbuotojus, atliekančius įmonei svarbias užduotis, pajamų natūra nuostatos netaikomos, nes laikoma, kad tokias išlaidas įmonė patiria savo, o ne darbuotojo naudai.

Tokios įmonės patirtos išlaidos gali būti priskirtos įmonės leidžiamiems atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos. Įmonė vidaus tvarkoje turi nusimatyti, kokios paslaugos/prekės ir kokias funkcijas atliekantiems darbuotojams (konkrečioms/visiems darbuotojams) bus apmokamos.

Pavyzdžiui, jei įmonė numatys, kad darbuotojams, kurių darbo funkcijos yra svarbios įmonės veiklos tęstinumui, sklandumui, įprastai į darbą iš namų/ iš darbo į namus vykstantiems viešuoju transportu (kai darbo funkcijų atlikimui automobiliai nereikalingi ir nebuvo suteikti) ir negalintiems vykdyti darbo funkcijų iš namų, nacionalinio karantino metu vykimui į darbą/ parvykimui iš darbo bus apmokamos taksi/pavėžėjimo paslaugos arba suteikta galimybė vykti įmonės turimais automobiliais, tokios įmonės patirtos išlaidos galės būti priskirtos įmonės leidžiamiems atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos, ir nelaikomos darbuotojų pajamomis.

Įmonė, siekdama apsaugoti savo darbuotojus, papildomai įsigyja ne tik dezinfekavimo priemones, bet ir priima sprendimą įsigyti dezinfekavimo paslaugą (dezinfekuoti) dėl paskelbto karantino. Ar visos patirtos išlaidos bus priskiriamos įmonės leidžiamiems atskaitymams?

Įmonių leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriamos įmonių sąnaudos, patirtos įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones. Todėl visos įmonės išlaidos skirtos dezinfekavimo priemonių bei dezinfekavimo paslaugos įsigijimui yra laikomos patirtos apsaugant darbuotojus nuo užsikrėtimo rizikos laikotarpiu, kai valstybėje paskelbta valstybės lygio ekstremali situacija dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės ir gali būti priskirtos įmonės leidžiamiems atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos.



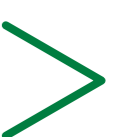
Įmonės, vertindamos pandeminę situaciją ir su Covid - 19 susijusias rizikas bei siekdamos užtikrinti veiklos tęstinumą kritiniu laikotarpiu (jeigu užsikrėtę dalis darbuotojų), imasi papildomų priemonių - izoliavimosi patalpų įrengimas ir visaverčių gyvenimo sąlygų sukūrimas darbuotojams, kurie sutinka izoliuotis įmonėje, siekiant užtikrinti įmonės veiklos tęstinumą, įskaitant ir darbuotojų maitinimą. Ar šios įmonės patirtos sąnaudos, skirtos kovai su COVID-19, galėtų būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams ir, ar nebūtų laikomos darbuotojų pajamomis natūra, t. y. GPM objektu?

Leidžiamų atskaitymų pripažinimas reglamentuotas PMĮ 17 straipsnio 1 dalyje, kurioje yra įteisinta, kad leidžiami atskaitymai yra visos faktiškai patirtos įprastinės tokiai veiklai vieneto sąnaudos, būtinos vieneto pajamoms uždirbti ar vieneto ekonominei naudai gauti. Tuo atveju, kai vieneto darbuotojai yra izoliuojami dėl nepalankios epideminės COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) situacijos paskelbto karantino (kurio metu vieneto veiklai yra nustatytas specialus veiklos režimas ar apribojimai) metu, tai izoliuotų darbuotojų apgyvendinimas ir maitinimas yra objektyviai sąlygota būtinybė. Todėl tokių darbuotojų izoliavimosi patalpų įrengimo, apgyvendinimo bei maitinimo išlaidos jų izoliacijos, kuri būtina vieneto veiklos tęstinumui užtikrinti, laikotarpiu, yra būtinos vieneto pajamoms uždirbti ar vieneto ekonominei naudai gauti, todėl gali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams. Atitinkamai, tokiu atveju vieneto patirtos išlaidos nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas ir GPM įstatymo nuostatos netaikomos.

Ar pripažįstama, kad darbuotojas, dirbantis nuotoliniu būdu, gavo pajamas natūra, kai darbdavys suteikia jam visas reikiamas darbo priemones? Kaip tokių priemonių perdavimas traktuojamas pelno mokesčio apskaičiavimo prasme?

Tuo atveju, kai organizuodamas nuotolinį darbą, darbdavys suteikia (neperduodamas nuosavybėn) darbuotojui visas reikalingas darbo priemones (pvz., kompiuterį (su programine įranga), spausdintuvą, skenerį, telefoną ir kt. darbo priemones) ar patiria papildomas sąnaudas nuotolinei darbo vietai namuose įrengti, ar su to turto naudojimu tik darbo tikslais susijusioms išlaidoms apmokėti, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) taikymo aspektu nepripažįstama, kad darbuotojas gavo pajamas natūra (GPMĮ 9 str. 1 d. 3 punktas) ir jam pagal GPMĮ nuostatas mokestinių pasekmių nekyla.

Pelno mokesčio įstatymo (toliau - PMĮ) taikymo prasme, jeigu įmonė turtą naudoja savo veikloje pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti (įskaitant ir nuotolinio darbo organizavimo atvejais darbdavio suteiktą darbuotojui kompiuterį (su programine įranga), spausdintuvą, skenerį, telefoną ir kitas darbo priemones), tai apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei kitos su turto eksploatavimu susijusios išlaidos yra priskiriamos leidžiamiems arba ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams.



Tarkime, darbuotojas, dirbantis nuotoliniu būdu, darbą atlieka naudodamas savo asmenines priemones ar turta, o darbdavys už tai moka piniginę kompensaciją. Ar apmokestinama pajamų mokesčiu darbuotojo gauta kompensacija už darbo funkcijoms atlikti naudojamas darbuotojo asmenines priemones ar turta? Ar minėta kompensacija priskiriama įmonės leidžiamoms atskaitymams?

Darbo kodekso 31 str. 1 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, kai darbo sutarties šalys susitaria, kad darbuotojas darbo metu naudosis savo priemonėmis ar turta, išskyrus asmenines apsaugos priemones, kuriomis aprūpinti darbuotojus privalo darbdavys, gali būti susitarta dėl darbuotojui mokamos kompensacijos už jo priemonių ar turto naudojimą.

Darbuotojo pagal Darbo kodekso 31 straipsnio nuostatas gauta kompensacija už darbo metu naudojamas asmenines priemones ar turta, pajamų mokesčiu neapmokestinama, vadovaujantis GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktu. Tokios kompensacijos mokėjimo tvarka turi būti darbdavio reglamentuota, pvz., kompensacijos dydžio apskaičiavimo tvarka nustatyta įmonės apskaitos politikoje arba darbuotojo asmeninio turto naudojimo sąlygos ar/ir tokios kompensacijos mokėjimas aptartas darbdavio patvirtintose kompensacijos mokėjimo taisyklėse. Kompensacijos sudedamąją dalimi gali būti turto nusidėvėjimas ar/ir eksploatacinės bei priežiūros (einamojo remonto) sąnaudos bei pan.

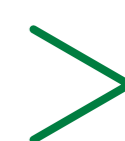
Pelno mokesčio apskaičiavimo prasme, kai darbuotojui mokama Darbo kodekso 31 straipsnyje numatyta kompensacija (kompensacija už darbuotojo darbo priemonių ar turto naudojimą), kuri pagal GPMĮ laikoma gyventojų pajamų mokesčio objektu, vadovaujantis PMĮ 17 straipsnio 1 dalimi priskiriama leidžiamoms atskaitymams.

Dažnai darbdavys aprūpina darbuotoją, dirbantį nuotoliniu būdu, darbo priemonėmis, tačiau, pvz., jų neįrengia, arba aprūpina ne visomis darbo priemonėmis ir darbuotojas pats įsigyja tai, ko trūksta darbo funkcijoms atlikti. Ar apmokestinama pajamų mokesčiu darbuotojo iš darbdavio gauta kompensacija už papildomas išlaidas, patirtas dirbant nuotoliniu būdu? Ar minėta kompensacija priskiriama įmonės leidžiamoms atskaitymams?

Darbo kodekso 52 str. 4 dalyje nustatyta, kad, jeigu dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas patiria papildomų išlaidų, susijusių su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu, jos privalo būti kompensuotos. Kompensacijos dydį ir jos mokėjimo sąlygas darbo sutarties šalys nustato susitarimu.

Pagal Darbo kodekso 52 str. 4 dalies nuostatas darbuotojui išmokėta kompensacija priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, vadovaujantis GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktu, jeigu darbuotojo patirtos papildomos išlaidos, grindžiamos juridinę galią turinčiais dokumentais pagal įmonėje patvirtintą kompensacijos mokėjimo tvarką (taisyklės).

Pelno mokesčio apskaičiavimo prasme, kai darbuotojui mokama Darbo kodekso 52 str. numatyta kompensacija (kompensacija už patirtas papildomas išlaidas, susijusias su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu), kuri pagal GPMĮ laikoma gyventojų pajamų mokesčio objektu, kompensacijos suma, vadovaujantis PMĮ 17 straipsnio 1 dalimi priskiriama leidžiamoms atskaitymams.



Dėl paskelbto karantino įmonė negali vykdyti veiklos. Ar už šį laikotarpį mokamas patalpų nuomos mokestis ir šių patalpų išlaikymo išlaidos (šildymo, apsaugos) yra priskirtinos leidžiamoms atskaitymams?

Remiantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 17 straipsnio pirmosios dalies nuostatomis, leidžiamais atskaitymais laikomos visos faktiškai patirtos įprastinės tokiai veiklai vieneto sąnaudos, būtinos vieneto pajamoms uždirbti ar vieneto ekonominei naudai gauti. Jeigu įmonė yra sudariusi ilgalaikę patalpų nuomos sutartį, kurios negali nutraukti be ekonominių pasekmių, tai patirtos būtinosios šių patalpų nuomos, šildymo, apsaugos išlaidos priskiriamos įmonės leidžiamoms atskaitymams.

Ar karantino dėl COVID-19 metu įmonės patirtos išlaidos darbuotojų atvykimui į darbą / iš darbo į namus, jų maitinimui darbo vietose priskiriamos leidžiamoms atskaitymams?

Tuo atveju, kai darbdavys, siekdamas užtikrinti efektyvų darbo organizavimą, veiklos tęstinumą ir sklandumą, karantino dėl COVID-19 metu savo darbuotojams apmoka tam tikras paslaugas, įsigyja tam tikras prekes, ar leidžia naudotis įmonės turtu, tokiu būdu apsaugodamas dirbančius darbuotojus, atliekančius įmonei svarbias užduotis, pajamų natūra nuostatos netaikomos, nes laikoma, kad tokias išlaidas įmonė patiria savo, o ne darbuotojo naudai. Įmonės išlaidos, patirtos karantino dėl COVID-19 metu, darbuotojų, negalinčių vykdyti darbo funkcijų iš namų, vykimui į darbą/ parvykimui iš darbo, maitinimui gali būti priskirtos įmonės leidžiamoms atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos.

Ar pelno mokesčio apskaičiavimo požiūriu yra pripažįstamos pajamomis įmonių gaunamos negražinamos subsidijos skirtos apyvartinėms lėšoms (likvidumo išsaugojimui)?

Vadovaujantis PMĮ 57 straipsnio 3 dalies nuostatomis, pelno mokesčiui skaičiuoti vienetas gali naudoti buhalterinėje apskaitoje naudojamus visuotinai pripažintus pajamų, sąnaudų pripažinimo, atsargų įkainojimo metodus, jei PMĮ nenustato ko kita.

Įmonių gautos Apraše¹ ir Apraše² nustatytos subsidijos pagal bendras subsidijų (dotacijų) apskaitos nuostatas yra laikomos subsidijomis negautoms pajamoms kompensuoti. Pelno mokesčio apskaičiavimo požiūriu šios įmonių gaunamos Apraše¹ ir Apraše² nustatytos lėšos taip pat laikomos subsidija negautoms pajamoms kompensuoti ir pagal PMĮ nuostatas yra priskiriamos apmokestinamoms pajamoms. Pagal PMĮ 17 straipsnio nuostatas, įmonės sąnaudos, patirtos vykdant įprastinę veiklą, yra priskiriamos leidžiamoms ir/arba ribojamų dydžių leidžiamoms atskaitymams.

Atitinkamai, pelno nesiekiantiems vienetais šios gaunamos subsidijos yra laikomos finansavimo sumomis, kurios po to, kai apskaitoje pripažįstamos panaudotomis, pelno mokesčio apskaičiavimo požiūriu nėra priskiriamos pelno mokesčio bazei.

¹Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 474 „Dėl Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (Covid-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų priemonės „Subsidijos mikroįmonėms“ paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Aprašas¹) patvirtintos subsidijos skyrimo tikslas - padėti mikroįmonėms įveikti koronaviruso (COVID-19) sukeltas neigiamas pasekmes, skiriant subsidiją apyvartinėms lėšoms (likvidumo išsaugojimui).

²Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. sausio mėn. 15 d. nutarimu Nr. 24 „Dėl priemonės „Subsidijos nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms“ lėšų skyrimo ir administravim tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Aprašas²) patvirtintos priemonės (subsidijos) skyrimo tikslas - padėti įmonei įveikti koronaviruso (COVID-19) sukeltas neigiamas pasekmes ir išsaugoti įmonės likvidumą.



Kaip yra pripažįstamos pelno mokesčio apskaičiavimo požiūriu prastovas paskelbusių ir darbo vietas išlaikiusių įmonių iš valstybės biudžeto gaunamos subsidijos?

Pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo nuostatas karantino ir ekstremalios padėties dėl koronaviruso metu darbdaviui paskelbus prastovą, jis turi galimybę gauti subsidiją. Subsidija skiriama kompensuoti dalį darbo užmokesčio, kuris buvo sumokėtas per prastovą. Įmonių gautos subsidijos už prastovas pelno mokesčio apskaičiavimo požiūriu yra laikomos subsidijomis patiriamoms išlaidoms kompensuoti ir joms yra taikomos bendros subsidijų (dotacijų) apskaitos nuostatos, t. y. ši gautų lėšų suma pajamoms nepriskiriama, o ja yra sumažinamos įmonės patiriamos sąnaudos, t. y. darbo užmokesčio sąnaudos.

Įmonė įdarbina užsienio valstybės piliečius, kurie atvykę į Lietuvą privalo atlikti Covid-19 testą vadovaujantis 2020 m. liepos 17 d. Nr. V-1680 sprendimu dėl užsieniečių, atvykusių iš trečiųjų šalių, izoliavimo ir tyrimų dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos atlikimo). Įmonė už testą apmoka iš savo lėšų. Ar šios įmonės patirtos išlaidos galėtų būti priskiriamos leidžiamoms atskaitymams ir, ar nebūtų laikomos darbuotojų pajamomis natūra, t. y. GPM objektu?

Įmonės patirtos išlaidos priskiriamos leidžiamoms atskaitymams kaip būtinosios darbo saugos ir darbuotojų apsaugos išlaidos. Tokiu atveju, šios išlaidos nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas ir GPM įstatymo nuostatos netaikomos.